

ปฏิรูปการศึกษาศตวรรษ 21 สร้าง ร.ร.เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

นำเสนอเมื่อ : 27 ต.ค. 2559

เป็นประจำทุกปีที่บริษัท บีโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) จัดงานมหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู (EDUCA) ซึ่งเป็นการจัดงานอย่างต่อเนื่องมาถึงปีที่ 9 โดยครั้งนี้มีแนวคิดหลักว่า "โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้" (School as Learning Community : SLC) ที่โรงเรียนต้องตระหนักถึงสิทธิในการเรียนรู้ของเด็กทุกคน

ต้นกำเนิดของแนวคิดดังกล่าวมาจาก "ศ.ดร.มานูบ ชาติโต" ศาสตราจารย์เกียรติคุณแห่งมหาวิทยาลัยโตเกียว และศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยกักคุซุอิน ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้นำเสนอมาตั้งแต่ 20 ปีที่แล้ว โดยได้รับความสนใจจากครูในญี่ปุ่นจำนวนมาก ทำให้เกิดการปฏิรูปโรงเรียนในระดับรากฐาน พร้อมขยายแนวคิดและแนวปฏิบัติไปทั่วญี่ปุ่นและระดับนานาชาติ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในเอเชีย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการศึกษาที่มีพลังสร้างสรรค์

ภายในงาน EDUCA "ศ.ดร.มานูบ ชาติโต" กล่าวถึงประเด็นหลักของแนวคิดว่าเป็นการสร้างคุณธรรมในสังคมว่าทุกคนคนมีสิทธิในการเรียนรู้ ซึ่ง SLC จะเน้นการทำกิจกรรมที่ครูและนักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันผ่านการทำงานในชั้นเรียน นับเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการรับฟังเสียงของคนอื่นเป็นกระบวนการสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการเรียนรู้ โดยปัจจุบันแนวคิด SLC ถูกนำไปใช้แล้วกับ 3,500 กว่าโรงเรียนในญี่ปุ่น และในหลายประเทศ เช่น เม็กซิโก, จีน, เกาหลีใต้, ไต้หวัน, อินโดนีเซีย และเวียดนาม

"การเรียนแบบ SLC โรงเรียนต้องเปิดกว้างให้เห็นการทำงานร่วมกัน ด้วยการเปิดห้องเรียนให้ครูคนอื่นได้มาศึกษาวิธีการเรียนการสอนด้วย เพราะประเด็นสำคัญอยู่ที่การสื่อสาร ซึ่งการฟังคนอื่นถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ การรับฟังในที่นี้เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยการโต้ตอบกัน อันนำไปสู่การสร้างสังคมประชาธิปไตย"

สำหรับการสอนเป็นรูปแบบของโปรเจกต์ และครูอาจปรับให้เด็กได้เรียนรู้ระหว่างชั้นก็ได้ด้วยการละเด็กต่างระดับมาเรียนและทำงานร่วมกัน เพื่อได้สัมผัสความหลากหลายทางความคิด โดยครูอาจออกแบบแผนการสอนที่มอบโจทย์ให้เด็กได้แบ่งปันไอเดียกัน เป็นการสร้างความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้วยกันโดยต้องไม่มีเด็กคนไหนที่ถูกทิ้งให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว

"ขณะเดียวกันครูต้องเปิดโอกาสให้ครูท่านอื่นมาเรียนรู้ห้องเรียนของตัวเองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาโรงเรียน โดยครูชั้นเดียวกันอาจมาเรียนรู้ร่วมกันในรายวิชาเดียวกัน เพราะการสื่อสารสื่อสารธรรมะมีพลังมากกว่าการเก็บข้อมูลไว้คนเดียว ทั้งนี้ การถักทอชุมชนแห่งการเรียนรู้ระดับโลก หรือทำให้เกิดเป็นสาธารณรัฐของการเรียนรู้ที่สมาชิกทุกคนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่มีพรมแดนกัน"

จะทำให้เกิดความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียน
อีกทั้งยังเป็นการก้าวข้ามปัญหาการเมืองทั้งในและนอกประเทศมาสู่การเรียนรู้ร่วมกันได้"

หนึ่งในประเทศที่นำSLC ไปใช้อย่างเกาหลิได้ "ดร.ชอน อู
ซอง" ผู้อำนวยการสถาบันชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประเทศเกาหลีใต้ กล่าวว่า เกาหลีใต้ได้นำการเรียนรู้แบบ SLC
เข้ามาศึกษาตั้งแต่ปี 2544 และดำเนินการนำร่องในโรงเรียน 4 แห่งเมื่อปี 2547
ตอนนี้ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก มีการนิยามโรงเรียนที่ใช้ SLC ว่า เป็นโรงเรียนนวัตกรรม
โดยประธานคณะกรรมการด้านการศึกษา ทำให้การเรียนรู้แบบ SLC ขยายวงกว้างขึ้น
อีกทั้งสำนักงานการศึกษาท้องถิ่นที่เริ่มสร้างโรงเรียนเชิงประชาธิปไตย ก็ได้นำ SLC
มาเป็นต้นแบบสำหรับการสร้างโรงเรียนที่มีคุณภาพ

โรงเรียนในฐานะชุมชนการเรียนรู้เป็นวิธีที่ทำให้ครูเติบโตในวิชาชีพของตนเพราะได้ปฏิรูปการศึกษาด้วยการเปิดห้อง
เรียนให้ครูคนอื่นมาศึกษาการสอนห้องเรียนของตนเอง โดยลักษณะของห้องเรียนจะมีการจัดโต๊ะเป็นรูปตัว U
เพื่อให้เด็กได้รวมเรียนรู้อันชาญฉลาด และครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างเข้าถึงและมีประสิทธิภาพ
ซึ่งลักษณะการเรียนการสอนแบบนี้แตกต่างจากการสอนจากมหาวิทยาลัยที่ให้ยัดวิธีการสอนที่เป็นระเบียบวิธีแน่นอน

"ขอยกตัวอย่างGunpo Middle School
เป็นโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในจังหวัดยองกี มีนักเรียน 27
คนต่อห้อง เด็กของโรงเรียนแห่งนี้มีผลการเรียนตกต่ำ โดย 70% ของนักเรียนไปศึกษาต่ออาชีวศึกษา อีก
30% เขาเรียนมหาวิทยาลัย ซึ่ง 1 ใน 3 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดไม่สนใจเรียนรู้ กลับในห้องเรียน
และเป็นอย่างนี้ทุกห้อง"

"หลังจากนำ SLC มาใช้ ครูได้เปิดห้องเรียนให้ครูคนอื่นเข้ามาดูการเรียนการสอนเดือนละครั้ง
โดยครูจะแบ่งนักเรียนให้หนึ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เพื่อให้ได้ดูแลเพื่อนและรวมกันเรียนรู้
ทำให้เด็กไม่หลับระหวางเรียนอีกแล้ว ทุกคนอยากมีส่วนร่วมในการเรียน การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้ 70%
ของเด็กอยากเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และไปเรียนต่อมหาวิทยาลัย ขณะที่ครูก็มีความสุขกับการสอน
และเกิดความหวังในตัวเด็กมากขึ้น"

ปัจจุบันเกาหลีใต้มีโรงเรียน 350 แห่ง ที่เข้าร่วมเครือข่ายของโรงเรียน SLC โดย 90%
เป็นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมีสมาชิก 3,800 รายในชุมชนท้องถิ่น 38 แห่งทั่วเกาหลีใต้ โดยตั้งแต่ปี
2553 ทางเครือข่ายได้จัดประชุมรายปี และดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีครู นักวิจัย ผู้บริหารโรงเรียน
และตัวแทนของแต่ละจังหวัด รวมกว่า 1,000 คน มาเข้าร่วมแบ่งปันประสบการณ์
โดยครูจะนำสื่อหรือวิดีโอที่ถ่ายทำการสอนในโรงเรียนมาพูดคุยกันและแลกเปลี่ยนไอเดียการจัดการเรียนการสอนร่วม
กัน

"ดร.ชอน อู ซอง" กล่าวย่ำว่า ความสำเร็จของการขยายการเรียนรู้แบบ SLC ในเกาหลีใต้
มีกุญแจสำคัญคือครู ซึ่งเขาจะพัฒนาตัวเองด้วยการเวิร์กช็อปและเทรนนิ่งต่าง ๆ ซึ่งหลังจากที่ครูมาใช้รูปแบบ SLC
พบว่า เขาเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู่มากกว่าเดิม และพยายามหากิจกรรมอื่น ๆ
ในการพัฒนาตนเอง นับเป็นหนึ่งในกลไกที่ช่วยพัฒนาโรงเรียนของเกาหลีใต้
เพราะหากครูไม่เปลี่ยนมุมมองความคิด โรงเรียนก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้

ขอบคุณที่มาจาก [ประชาชาติธุรกิจ วันที่ 26 ต.ค. 2559 เวลา 04:30:00 น.](#)